

25
DEO AUSPICE!

DISSERTATIO GRADUALIS,
DE

**ANIMA HUMANA
SEPARATA A CORPORE,**

QUAM

Consensu Ampliſſ. Facult. Philoſ. in Reg. Acad. Aboenſi,

PRÆSIDE,

VIRO MAXIME REVERENDO atque AMPLISSIMO

**D: NO CAROLO
MESTERTON,**

S. S. Th. DOCT., nec non Ph. Prim. & Ration. PROFESS.

Publico examini ſubjicit

JOHANNES REINHOLM,

OSTROBOTNIENSIS.

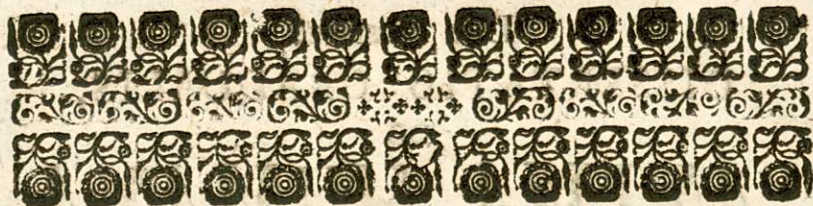
Die V. Julii Anno MDCCLXVI.

P. M. L. C.

A B O Æ,

Impreſſit JOH. CHRISTOPH. FRENCKELL.

J. N. Reinholm

§. I.

Summum rerum Statorem D. O. M.
Homini duas partes essentielles, nimirum
animam rationalem corpusque organi-
cum creasse, quarum conjunctione per-
fectus homo constituitur, nemo sanus
negare potest. Addere tertiam, scilicet
Spiritum nonnulli quidem Fanatici voluerunt, sed
nullis nisi vanissimis rationibus suffulti. De Corpo-
ris existentia an ulli serio dubitare, & quod circum-
gerunt animæ domicilium pro phantasmate & so-
mniantis quasi mentis ludibrio habere potuerint, non
facile dixerim. Animæ existentiam, etsi corpore ipso
esse debere notiozem nonnulli philosophi haud insul-
se dixerunt, tamen reperti sunt homines, qui eam
negare ausi sunt; a truncis aut lapidibus nimis diver-
sam sibi tribui naturam indigne ferentes. Contra hos
autem illud, quod in nobis cogitat substantiam esse sim-
plicem & a corpore realiter distinctam haud operose
demonstrari & intelligi potest. Quocunque enim mo-
do materiam quantumvis subtilem aut longe subtilis-
simam

simam consideres, ut tamen ejusmodi quid, quod cogitare, intelligere, judicare, ratiocinari, velle & quidem libere velle, vocamus, inde resultet, nulla prorsus ratione fieri potest, neque his operationibus ulla est cum idea corporis aut materiæ affinitas aut cognatio. Si itaque operationes istæ ex materia nulla derivari possunt ratione, sequitur substantiam cui tribuendæ sint, debere esse diversæ plane naturæ adeoque simplicem, nisi admittere velimus, dari accidens sine subjecto, effectum sine causa quod utique absolum foret. Cum itaque anima & corpus duæ sint substantiæ realiter distinctæ, facile intelligitur destructionem unius non inferre destructionem alterius, adeoque animam etiam solam & sine corpore subsistere posse. Imo ex consideratione sapientiæ, bonitatis & justitiæ Divinæ luculenter pater, eam post mortem hominis, corpore in terram & pulverem dilabente, actu & revera superstitem mansuram, & actionum suarum vel bonarum vel malarum in hac vita commissarum fructum percepturam. Hanc animæ immortalitatem, qui negant, eos præclare reprehendit Cicero Quæst. Tuscul. Lib. I. Cap. 22. dicens: *Sed plurimi contra nituntur, animosque quasi capite damnatos morte multant, neque aliud est quidquam, cur incredibilis his animorum videatur æternitas, nisi quod nequeunt, qualis animus sit vacans corpore, intelligere & cogitatione comprehendere. Quasi vero intelligant qualis sit in ipso corpore. . . . Mibi quidem naturam animi intuenti, multo difficilior occurrit cogitatio, multoque obscurior, qualis animus in corpore sit*

*fit tanquam aliena domui, quam qualis, cum exierit
& in liberum calum, quasi domum suam venerit. Meri-
to igitur quæri potest, qualis sit animæ a corpore
separatæ natura & indoles? Qua de re paucis senten-
tiam nostram explicare dum conabimur, æquum B.
L. iudicium expetimus.*

§. II.

Cum anima a corpore separatâ existentiam ra-
men & consequenter essentiam simplicis suæ naturæ
congruam, quæ involuit perpetuam sui sensationem
& tendentiam ad suam perfectionem, retineat, ergo
etiam potentias agendi per ipsam essentiam possibi-
les & a corporis natura minime pendentes, conser-
vet necesse est. Retinet itaque & intellectum & vo-
luntatem, hoc est spiritualitatem suam neque sine
sensu & quasi dormiens ut volunt Anabaptistæ & So-
ciniani cum veteribus Psychopannycbitis existentiam
suam continuat. Intellectum autem seu facultatem
res sibi distincte repræsentandi cum retineat & sub-
stantia sit activa, ideo & reipsa res sibi distincte re-
præsentat; & quidni hoc queat? Cum enim anima
in corpore existente intelligendi potentiam habeat,
nec repugnet ei hæc facultas cum natura corporea
conjunctæ, cur non a corpore separata eandem vim
retineat excerceatque? An quia intelligentem phan-
tasmata sensuum ministerio enata speculari oportet?
Quod quia necessarium est, quamdiu animus manet
corpori inclusus, cum tamen extra illud evolavit ne-
cessarium amplius non est, quia res, quæ animæ in
cor-

corpore versanti per hujusmodi phantasmata obijciuntur ei per se tum patent.

§. III.

Vis animæ, qua illa separata ad Distinctas notions pertingere valet, perfectioris etiam atque melioris conditionis esse videtur, quam versante adhuc anima in corpore. Anima enim separata carebit ministerio sensuum externorum & imaginationis sensualis, quæ uberrimam quamdiu anima est in corpore, causam confusionis & obscuritatis præbent: nam non modo idæ sensuales omnes & ab iis orta phantasmata confusione laborant, sed impediunt quoque, quo minus ad alias res, præsertim per sensum corporeum non cognoscendas attendamus. Cessantibus itaque sensibus externis & sensuali imaginatione anima superstes haud exigua, confusarum & obscurarum notionum turba liberatur. Quamobrem egregie Cicero, l. C. Cap. 20. de variis rerum speciebus differens, quæ animæ dum in corpore versatur obijciuntur, atque ea inquit, *profecto tum multo puriora & dilucidiora cernentur, cum quo natura fert, liber animus pervenerit.* Nam nunc quidem, quamquam foramina illa, quæ patent ad animum a corpore callidissimo artificio natura fabricata est, tamen terrenis concretisque corporibus sunt intercepta quodammodo. Cum autem nihil erit præter animum: nulla res objecta impediet, quo minus percipiat, qualequidque sit. (a)

(a) Hisce bene pensatis, quamvis concludimus animam separatam in statu liberiori idearum distinctarum permanere,

hinc tamen non sequitur, cognitionem animæ separatæ non esse imperfectiorem, quam erit post ultimum iudicium redditæ jam corpori suo: tum enim homo aut beatissimus aut miserrimus erit: at beatitudo & miseria hominis in cognitione ejus quoad magnam partem consistit, aut certe exigua est sine cognitione; qui enim bonum aliquod possidet, tanto suavius perfectiusque eo fruitur, quanto illud cognoscit distinctius, quique malo quopiam affligitur & bono caret, eo miserior est, quo perfectius intelligit, quanto malo affligatur, aut quanto bono sua culpa careat; cum ergo summa sit futura beatitudo proborum & extrema miseria improborum animam potissimum affecturæ, oportet sane distinctam esse in utrisque cognitionem earum rerum, quæ aut felices illos aut infelices reddent.

§. IV.

Uti anima post separationem a corpore, sensum tamen internum & conscientiam sui non potest non retinere, ita ab omni cum rebus externis commercio & objectorum extra se positorum vel corporeorum vel spiritualium præsentium perceptione, per mortem corporis haud removeri posse videtur. Adeoque retinebit sine dubio facultatem ejusmodi res, quas antea ope sensuum externorum percepit, jam clarius & evidentius sine illorum adminiculo sibi repræsentandi. Qua autem id ratione fiat si ignoremus eo minus est mirum, cum etiam qua ratione organorum sensoriorum ope rerum externarum ideas anima acquirat, nobis plane lateat. Externarum rerum perceptiones hujusmodi, quas habere animam etiam sepa-
ra-

ratam a corpore concludimus, itaque absentibus quoque objectis ipsis ab illa posse reproduci, adeoque imaginatione quadam ut ita dicam purā illam gaudere, probabile videtur.

§. V.

Etsi anima a corpore separata memoria sensuali careat, poterit tamen ope memoriæ judiciosæ & intellectualis, quam necessario retinet, de novo producere easdem cogitationes, quas in hac vita habuit; & facilitas, qua tum eas producet, conjuncta cum claritate, qua eas percipiet, recordari eam faciet, se antea eas cogitationes jam habuisse. Immo & magis distincte & facilius ante actarum rerum recordabitur, quam cum adhuc in corpore versaretur, quia actio memoriæ intellectualis tum interrumpi non potest, quemadmodum actio memoriæ sensuales per actionem objectorum externorum interrumpitur. Atque hæc sunt dicta de intellectu animæ separatæ.

§. VI.

Intellectum voluntas quoque in anima separata sequitur, quam cum Cel. Wallerio Psychol. Empir. §. 604. diffinimus per facultatem animæ inclinandi se versus aliquam rem distincte cognitam, ut bonam & ab illa reclinandi, quam ut malam distincte cognoscit. Sine hac facultate neque beatitudo neque miseria animarum ulla concipi potest. Sine dubio autem etiam voluntas animæ separatæ purioris reddetur conditionis, quam antea fuit, quia motiva scilicet distincta boni & mali, quæ illam in suis determinant actio-

actionibus ex intellectu puriori petuntur. (§. 3.) Quoniam intellectus finitus omnia non cognoscit, fieri tamen potest, ut voluntas animæ etiam post separationem a corpore bonum apparens appetat & malum apparens aversetur. Verum ut erit libera a præjudiciis sensuum & præterea suæ attentionis domina, facilius obtinere poterit, ne consentiat, nisi iis, quæ distinctæ cognita erunt, atque ita melius impedire ne fallatur.

§. VII.

Ex his jam dictis non adhuc facile est intellectu, an anima separata vel in corpora agere vel cogitationes suas aliis spiritibus communicare possit. Puto tamen id probabiliter asseri; & quod ad facultatem cogitationes suas aliis spiritibus communicandi attinet, nam ad felicitatem quoque animarum videtur pertinere, ut societas consensioque in celebrando DEO eas intercedat, si id communicatione opus est. Quæ autem & quanta sit animarum separatarum extra se agendi potentia prorsus obscurum est, nec aliter esse potest, quamdiu de ipsa animæ substantia non nisi conceptus habemus negativos.

TANTUM.

